

9

Oinarri ezargarria

- 9.1 Zein errenta sartzen da oinarri ezargarrian?
- 9.2 Oinarri ezargarri motak
- 9.3 Oinarri ezargarri orokorra
 - 9.3.1 Zein errenta sartzen da oinarri ezargarri orokorrean?
- 9.4 Aurrezpenaren oinarri ezargarria
 - 9.4.1 Zein errenta sartzen da «aurrezpenaren» oinarri ezargarrian?

9.1 Zein errenta sartzten da oinarri ezargarrian?

Oinarri likidagarria, kuota osoa eta kuota likidoa kalkulatu aurretik, oinarri ezargarria kalkulatu behar da. Oinarri ezargarrian, zergadunak aitortu beharreko zergaldian lortutako errenta guztiak sartzten dira. Laburbilduta, errenta hauek sartuko dira:

- **Etekinak (+/-):**
 - Lan etekinak
 - Kapital etekinak (higigarria/higiezina)
 - Jarduera ekonomikoen etekinak
- **Bazkideari egozten zaion errenta.** Hauek izan daitezke:
 - Lurralde espainiarrean egoitza ez duten sozietate gardenen errentak (+)
 - Paradisu fiskaletan eratutako inbertsio fondoerentak (+)
 - Interes ekonomikoko taldeen errentak (+/-).
 - Enpresen aldi baterako batasunen errentak (+/-).
- **Ondare irabaziak eta galerak (+/-)**

Ikus daitekeenez, positiboak (+) edo negatiboak (-) izan daitezke errentak. Hau da: errenta positiboak batu (edo integratu) eta negatiboak kendu (edo konpentsatu) egiten dira.

9.2 Oinarri ezargarri motak

Oinarri hauek dira oinarri ezargarriaren osagaiak:

- Oinarri ezargarria orokorra.
- Aurrezpenaren oinarri ezargarria.

9.3 Oinarri ezargarri orokorra

9.3.1 Zein errenta sartzten da oinarri ezargarri orokorrean?

Etekin hauek sartzten dira oinarri ezargarri orokorrean:

- **Lanaren etekinak.**
- **Kapital higiezinaren etekinak, etxebizitzak errentan ematetik ez datozenean.**
- **Kapital higigarriaren etekinak,** sozietateen gaineko zergaren araudiak 16. artikuluan ezarritako moduko lotura dagoenean, mota honetakoak badira: kapital propioak hirugarren batzuei lagatzeagatik lortutakoak, eta errentak esleitzeko erregimenean dauden entitateek bazkide, oinordeko, erkide edo partaideei esleitutakoak. Azken kasu horretan, ezinbestekoa da bazkide, oinordeko, erkide edo partaideek kapital ekarpenen bitartez bakarrik parte hartzea entitatean.

Era berean, **kapital higigarriaren honako etekinak ere** sartuko dira oinarri ezargarri orokorraren barruan: jabetza intelektualaren eta industrialaren etekinak, laguntza teknikoa emateagatik lortutakoak, ondasun higigarriak, negozioak edo meategiak errentan ematetik datozenak, azpierreantatzaileak azpierreantamendutik jasotzen dituenak, eta irudia ustiatzeko eskubidea lagatetik eratorritakoak.
- **Jarduera ekonomikoen etekinak.**
- Nazioarteko gardentasun fiskaleko erregimenean egiten diren **errenta egozpenak**, honako entitateak direnean:

«paradisu fiskaltzat» kalifikatutako herrialde edo lurraldeetan eratu diren inbertsio kolektiboko erakundeak, interes ekonomikoko taldeak eta aldi baterako enpresa batasunak.

- **Ondare irabazi eta galerak**, ondare elementuak eskualdatzeagatik sortu ez direnean.

Nola kalkulatzten da oinarri ezargarri orokorra?

Bi saldo hauek dira oinarri ezargarri orokorraren osagaiak:

- **Etekinen saldoa** (lanekoak, jarduerenak eta kapitalekoak) eta bazkideei egotzitako errenten saldoa (nazioarteko gardentasun fiskala eta paradisu fiskaletan eratutako inbertsio fondoak, enpresen aldi baterako batasunak, interes ekonomikoko taldeak...). Ekitaldiko errenta positiboaren baturaren eta negatiboaren baturaren arteko diferentzia izango da saldoa. Beraz, positiboa edo negatiboa izan daiteke saldoa.
- **Ondare irabazi eta galeren saldoa, ondare elementuak eskualdatzeagatik sortu ez direnean**, betiere saldo hori positiboa bada Saldo negatiboa bada, horren zenbatekoa aurreko paragrafoan aipatutako errenten saldo positiboarekin konpentsatuko da, hau da, zergaldi berean lortutako saldo positiboarekin, eta muga saldo positibo horren %25 izango da.

Kompentsazio hori egin eta saldo negatiboa ateratzen bada, zenbateko hori hurrengo lau urteetan zehar konpentsatuko da, aurreko paragrafoetan ezarri den hurrenkerari jarraituta.

Ondorengo ekitaldi bakoitzean onar daitekeen gehieneko kopuruan egin behar da konpentsazioa, betiere lau urteko epearen barruan, ondorengo ekitaldietako ondare galerak metatuz.

9.4 Aurrezpenaren oinarri ezargarria

9.4.1 Zer errentak sartzten dira aurrezpenaren oinarri ezargarrian?

Etekin hauek sartzten dira aurrezpenaren oinarri ezargarrian:

- **Kapital higiezinaren etekinak, etxebizitzak errentan ematetik datozenean.**
- **Kapital higigarriaren etekinak**, honela lortu direnean: edozein motatako entitateen fondo propioetan parte hartzeagatik, kapital propioak hirugarren batzuei lagatzeagatik, kapitalizazio eragiketarak egiteagatik, bizitza edo elbarritasun aseguru kontratuak izenpetzeagatik, eta kapitalak ezartzeagatik.
- Ondare elementuak eskualdatzeagatik agerian jartzen diren **ondare irabaziak eta galerak.**

Nola kalkulatzten da aurrezpenaren oinarri ezargarria?

Aurrezpenaren oinarri ezargarriak bi saldo hartzen ditu:

- **Kapital higiezinaren eta higigarriaren etekinak**, aurrezpenaren oinarri ezargarrian sartzten direnak, zergaldi bakoitzean elkarren artean bakarrik integratu eta konpentsatu ondoren ateratzen den **saldoa positiboa.**

Aurreko paragrafoan aipatutako integrazio eta konpentsazioa egin ondoren saldo negatiboa ateratzen bada, aurrezpenaren oinarri ezargarrian sartzekoak diren kapital higiezinaren eta higigarriaren etekin saldo positiboekin baino ezingo da konpentsatu zenbateko hori, hain zuzen ere, ondorengo lau urteetan agerian jartzen direnekin.

- **Ondare elementuak eskualdatzeagatik sortutako ondare irabazi eta galerak**, zergadi bakoitzean elkarren artean bakarrik integratu eta konpentsatu ondoren ateratzen den **saldo positiboa**.

Aurreko paragrafoan aipatutako integrazio eta konpentsazioa egin ondoren saldo negatiboa ateratzen bada, zenbateko hori ondare elementuen eskualdatetatik datozen irabazi eta galeren saldo positiboarekin baino ezingo da konpentsatu, hain zuzen ere, hurrengo lau urteetan agerian jartzen direnekin.

Kompentsazioak ondorengo ekitaldietako bakoitzak baimentzen duen gehieneko kopuruan egingo dira, aurreko apartatuan aipatzen den lau urteko epearen barruan beti, ondorengo ekitaldietako errenta negatiboak metatuz.

Zergadunak agiri bidez frogatu beharko du, hala badagokio, zein ekitaldietakoak diren eta zein zenbateko duten konpentsatu nahi dituen saldo negatiboak, sortu diren ekitaldia edozein dela ere.